

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОНКОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Інформацію надано Центром медичної статистики МОЗ України на основі даних державної звітності

В 2005 році в Україні функціонувало (Табл.М1) 42 онкологічних диспансери, 1 міська онкологічна лікарня в м. Києві, 1 міська онкологічна лікарня в м. Дрогобич Львівської області, 741 онкологічне відділення (кабінет) (Табл. М2). Крім цього, в спеціалізованій та загально лікувальній мережі розгорнуто 79 радіологічних відділень (кабінетів), 1 040 ендоскопічних та 1 368 кабінетів ультразвукової діагностики. В загальній лікувальній мережі зареєстровано 2 150 оглядових кабінетів.

Кількість онкологічних ліжок в закладах системи МОЗ України – 9 234, в тому числі 9004 для дорослих і 230 для дітей, забезпеченість – 1,9 та 0,3 на 10 тис. населення відповідно; радіологічних ліжок – 2 683 або 0,6 на 10 тис. населення (Табл. М3, М4). Всього лікування онкологічних хворих в 2005 році здійснювалося на 11 917 ліжках, при цьому забезпеченість 2,5 складала на 10 тис. населення (Табл. М5). Ліжковий фонд для лікування онкологічних хворих порівняно з 2004 роком збільшився на 137 ліжок, або на 1,2%. В 4 регіонах України із 27 відбулося скорочення (до 8%) кількості ліжок; в 4 регіонах – збільшення до 13%. Найбільш значиме збільшення кількості ліжок відбулося у Київській області – на 13,6%.

Показник забезпеченості ліжками на 1 000 захворілих в 2005 р. порівняно з 2004 роком знизився у 18 із 27 регіонів. Рівень забезпеченості зменшився від 63,9 до 51,2 у Херсонській області; від 86,0 до 81,0 – у Івано-Франківській; від 93,0 до 87,6 – у Чернігівській.

Як і раніше, залишається низькою забезпеченість ліжками в Київській, Одеській, Харківській, Херсонській областях та м.Севастополі, що в значній мірі зменшує можливості населення отримати кваліфіковану онкологічну допомогу.

В онкологічних диспансерах розгорнуто 9 765 ліжок (Табл. М6), в тому числі: 7 174 онкологічних ліжок для дорослих, 30 онкологічних ліжок для дітей, 2 273 радіологічних та 288 гематологічних.

На онкологічних ліжках в лікувально-профілактичних закладах системи МОЗ України проліковано 227 461 дорослих та 4 115 дітей, на радіологічних ліжках - 39 818 хворих (в т.ч. 32 дитини).

Середня чисельність днів зайнятості онкологічного ліжка становила в Україні в середньому 345,1 днів (в 2004 році – 344,1) (Табл. М7). З перевантаженням працювали ліжка в Кіровоградській (397,5 днів), Донецькій (366,4), Запорізькій (368,9), Вінницькій (361,9) областях. З недовантаженням – в областях: Рівненській – 300,3 днів, Черкаській – 304,3, Житомирській - 309, Івано-Франківській – 314,2 днів.

Середня тривалість перебування хворих на ліжку складала 14 днів. Найменший термін лікування у Харківській (11,6 днів), Волинській (11,8) та Київській області (11,9). Найбільший – в АР Крим – 17,5 днів.

Показник летальності на онкологічних ліжках в Україні в середньому – 1%, однак він залишається значно вищим в АР Крим – 2%.

В 2005 році в системі онкологічної служби України працювало 1777 лікарів-онкологів, або 0,38 на 10 тисяч населення (Табл. М8), проте в ряді областей показник нижчий: в Київській області - 0,17, Миколаївській – 0,24, Закарпатській – 0,26, Херсонській – 0,28, Житомирській області та м. Севастополі – 0,29. В 2005 році із загальної кількості онкологів пройшли атестацію 63,2%, при цьому вищу та першу категорію мають 842 лікарі, або 75% атестованих (Табл. М9). У Харківській області з 102 лікарів атестовано лише 46 (45,1%), в м. Києві – 46,5%, у Кіровоградській області - 45,5%.

Ендоскопічна служба в 2005 р. представлена 1 040 ендоскопічними відділеннями та кабінетами проти 1 021 в 2004 році (Табл. М10). Вони обладнані 2 885 апаратами, з яких 2 779 діючих. Найбільшу питому вагу серед ендоскопічних досліджень мають гастроскопії – 84,9% всіх досліджень, далі – бронхоскопії – 7,4%; і, нарешті, колоноскопії – 5,4%. Кількість ендоскопічних відділень, апаратів, та досліджень порівняно з 2004 роком збільшилась.

Середнє навантаження на 1 гастроскоп складає 709 досліджень, на 1 бронхоскоп - 281 і на 1 колоноскоп – 143 досліджень на рік. В окремих регіонах ці показники значно

відрізняються. Так, навантаження на 1 гастроскоп в Черкаській області складає 1 100 дослідження, в Запорізькій та Донецькій областях – 495-499. Навантаження на 1 бронхоскоп коливається від 97 досліджень в Одеській області до 777 – в Херсонській. Навантаження на 1 колоноскоп – від 56 досліджень в Сумській області до 522 – в м. Севастополі. Такі розбіжності свідчать про недостатнє використання апаратури в ряді регіонів.

Один лікар-ендоскопіст в середньому в Україні виконує 1 230 досліджень на рік, в тому числі 1 045 гастроскопій, 91 бронхоскопій, 67 колоноскопій. Навантаження на 1 лікаря-ендоскопіста в областях коливається від 1 943 в Чернігівській до 786 в Запорізькій.

Таким чином, існують значні резерви в покращанні діагностики злоякісних новоутворень при раціональному використанні ендоскопічної апаратури.

В 2005 році в Україні було зареєстровано 54 цитологічні лабораторії, в яких було виконано 20 430 821 цитологічних досліджень, що складає 4 337,7 на 10 тис. населення (в 2004 р. – 52 лабораторії, виконано 20 181 416 дослідження, або 4 253,9 на 10 тис. населення) (Табл. М11). Як і раніше, в Житомирській, Київській, Сумській, Херсонській, Чернівецькій та Чернігівській областях цитологічні лабораторії взагалі не зареєстровані.

Суттєво знизилось число цитологічних досліджень в Закарпатській області (на 20%), Волинській області (на 14%), тобто можливості цитологічного скринінгу використовуються недостатньо, що особливо важливо при діагностиці раку жіночих статевих органів.

Таким чином, матеріально-технічна база онкологічної служби в 2005 році в цілому по Україні дещо поліпшилась. Проте, в ряді регіонів вона, як і раніше, залишається на низькому рівні, що тягне за собою зменшення можливостей в наданні населенню спеціалізованої онкологічної допомоги.

Таблиця М1. Мережа закладів охорони здоров'я України, в яких розміщені онкологічні ліжка, 2005 р.

Назва закладу	Кількість закладів	Кількість ліжок
Онкологічні диспансери	42	7204
Обласні лікарні	5	180
Міські лікарні	20	780
Центральні районні лікарні	10	225
Дрогобицька міська онкологічна лікарня	1	60
Київська міська онкологічна лікарня	1	545
Харківський обласний центр урології та нефрології	1	60
Львівська лікарня швидкої допомоги	1	20
Дитячі обласні лікарні	17	155
Полтавська міська дитяча лікарня	1	5
Всього	99	9234

Таблиця М2. Кількість онкологічних відділень (кабінетів) та оглядових кабінетів в лікувально-профілактичних закладах України, 2005 р.

№ п/п	Адміністративні території	Онкологічні відділення	Оглядові кабінети
	Україна	741	2150
1	АР Крим	31	23
2	Вінницька обл.	35	109
3	Волинська обл.	22	25
4	Дніпропетровська обл.	48	238
5	Донецька обл.	42	150
6	Житомирська обл.	26	40
7	Закарпатська обл.	15	90
8	Запорізька обл.	36	80
9	Івано-Франківська обл.	21	34
10	Київська обл.	28	95
11	Кіровоградська обл.	26	126
12	Луганська обл.	36	62
13	Львівська обл.	27	177
14	Миколаївська обл.	23	36
15	Одеська обл.	51	63
16	Полтавська обл.	32	58
17	Рівненська обл.	17	20
18	Сумська обл.	20	79
19	Тернопільська обл.	21	19
20	Харківська обл.	43	110
21	Херсонська обл.	20	18
22	Хмельницька обл.	25	168
23	Черкаська обл.	24	124
24	Чернівецька обл.	17	16
25	Чернігівська обл.	27	148
26	м.Київ	28	38
27	м.Севастополь	0	4